

Mus.
3 259596

EDITION
HM
PRAHA ČSR

1191

LEOŠ JANÁČEK

MARYČKA MAGDONOVA

Mužský sbor na slova Petra Bezruče

PARTITURA

Praha 1950 - Hudební matice - Sbírkový číslo 6

SBOROVÝ REPERTOIR

MZK-UK Brno

2619246822

Mus. 3-259596

926 063

LEOŠ JANÁČEK: MARYČKA MAGDONOVA

Mužský sbor na slova Petra Bezruč

Partitura. Třetí vydání - V roce 1950 vydala Hudební matice, vydavatelský podnik Svazu československých skladatelů v Praze. Vytiskla Svoboda 2, v Praze. Cena Kčs 20.-.

MARYČKA MAGDONOVA

Na slova Národního umělce Petra Bezruče skládaná kol. listopadu 1906 (první znění) a kol. března 1907 (druhé znění), po prvé provedena Pěveckým sdružením moravských učitelů (dirig. Ferd. Vach) 12. dubna 1908 (druhé znění) v Prostějově. Věnována Ferd. Vachovi. V Paříži v dubnu 1908, v Brně 21. listopadu 1909, v Praze 28. prosince 1909.

NOTOVÉ PRAMENY. V Janáčkově archivu při filosofické fakultě Masarykovy university v Brně, uloženém v Hudebním archivu, jsou zachována dvě znění Maryčky Magdonovy. První je autorisovaný opis Hynka Svozila, datovaný 11. listopadu 1906, druhý autorisovaný opis blíže neznámého V. Š., datovaný 21. března 1907. Svozilův autorisovaný opis je zachován jednak ve dvou partiturách, z nichž jedna je datována (11. listopadu 1906) a druhá je pozdější nedatovaný opis prvního opraveného znění, jednak ve 4 hlasech (tenor I., II., bas I., II.), z nichž tenor I., II. a bas II. jsou datovány 16. listopadu 1906. *Toto první znění* Maryčky, které se podstatně liší od druhého, obsahuje některé změny, provedené samotným Janáčkem, ale Janáček je zamítl pro veřejné provedení i vydání a rozhodl se pro nové zpracování. V tom vidíme nový doklad jeho skladatelské nespokojenosti a touhy po novém výrazu a účinnějším i pravdivějším zhudebnění.

Druhé znění (1907), zcela odlišné od prvního, obsahuje četné zásahy Janáčkovou rukou, jeho škrty, přepisy a přípisy, zkrátka bohaté stopy jeho oprav a stálého zlepšování. Podle tohoto druhého znění si pořídilo Pěvecké sdružení moravských učitelů někdy kol. 1908 hektografované vydání a podle něho provedlo Maryčku po prvé (1908). Tištěnému vydání sloužilo za základ druhé znění, které bylo před vydáním znovu vylepšeno a opravené posláno někdy na jaře r. 1909 nakladateli Urbánkovi do Prahy. Rukopis tohoto konečného druhého znění nebyl dosud nalezen. 16. června 1909 odeslal Urbánek rukopis opraveného druhého znění do nototiskárny Engelmann a Mühlberg v Lipsku. Korektura tisku, zachovaná v Hudebním archivu, má razítko této firmy 26. června 1909. Vyšlo tedy první vydání Maryčky v létě 1909, druhé vydání se uskutečnilo 16. února 1922 opět u Frant. A. Urbánka v Praze ve sbírce čtverozpěvů pro mužské hlasy Dalibor, č. 73. Nynější třetí vydání je přesně tištěno podle druhého vydání u jmenovaného nakladatelství a neobsahuje podstatné změny.

Maryčka Magdonova podává další svědectví Janáčkova úporného zápasu o pravdivou tvůrčí představu a její konečné vyjádření. O tom svědčí již fakt, že Janáček byl podnícen k tvorbě tohoto sboru stejnojmenným melodramem Karla Moora (1873—1945), který Janáčka vůbec neuspokojil. Tak přesně vyhraněnou představu měl o zhudebnění veršů kongeniálního básníka Petra Bezruče. A jeho aforistického myšlení, tak blízkého Janáčkově, se zmocnil s pronikavým pochopením. Zhudebňoval jeho bodavý verš tím, že pozměňoval a vynechával slova, mísil několik veršů dohromady a opakoval dramaticky vyhocené verše v některých hlasech, zatím co v ostatních hlasech pokračovala báseň dále. Vytvořil jeden z nejslavnějších svých sborů, dramaticky vypjatý, nabitý vyhrůžkou utlačovatelům sociálně slabých ostravských horníků a zároveň plný slovanského soucitu s nuzně živořícím lidem. Janáček se připravoval na kompozici Maryčky přímým životním zážitkem. Byl odhodlán studovat tónový chaos ve Vítkovicích, Ostravě, na Starých Hamrech a patrně vejít ve styk i s horníky a zaznamenat si jejich nápěvky mluvy. Pomýšlel dokonce na orchestrální zpracování Maryčky, ale přece jen právě mužským sborem daleko věrněji a realističtěji vystihl výkřiky ubohého hornického lidu. Z instrumentálního slohu sem přejal Janáček hlavně sčasovku, onen rytmicky pohyblivý prvek-výkřik, který zčeřuje jinak klidnou harmonickou hladinu zpěvu a způsobuje dramatické napětí. Mísení několika veršů, nové a nové opakování veršů dřívějších, přejímání následujících vede Janáčka k osobitě polymelodické práci, v níž každý hlas zpívá samostatnou melodickou linku, a to s výrazem odpovídajícím textu. Elgart-Sokol píše, že všechna Janáčkova práce byla odporem proti západnímu, vlastně německému charakteru hudby, ať proti kontrapunktu, ať proti wagnerovskému motivačnímu principu. Hudební formou Maryčky je jakési rondo s několika vedlejšími myšlenkami. Síla dramaticky pádného a lyricky soucitného výrazu, složitá polymelodická faktura a zvuková i náladová rozmanitost činí z Maryčky jednu z vrcholných a nejprůbojnějších sborových balad, která založila a šířila slávu největšího skladatele z Moravy. Janáček si byl toho plně vědom, když psal Ferdinandu Vachovi:

*Udržovali Jste Maryčkou u mne důvěru v sebe sama;
výtečným provedením byla posílána.*

PRAMENY A PÍSEMNICTVÍ.

Sdělení pí Jos. Urbánkové v Praze. Elgart-Sokol: Maryčka Magdonova (Moravsko-slezská revue VI, 1910, 206 až 208. Jan Herben: Feuilleton v Čase 1910... Adolf Veselý: Leoš Janáček. Pohled do života i díla. Praha 1924, 47. Korespondence Leoše Janáčka s Artušem Rektorysem (vyd. Artuš Rektorys, II. vyd. Praha 1949, podle rejstříku). Deset let Pěveckého sdružení moravských učitelů 1913, str. 11. Sborník Leoš Janáček. Obraz života a díla. Brno 1948. Vlad. Helfert o Janáčkově (Praha 1949).

V Brně 19. dubna 1950.

BOHUMÍR ŠTĚDRŮ

Panu Ferd. Vachovi

MARYČKA MAGDONOVA

(Petr Bezruč)

LEOŠ JANÁČEK

(1854-1928)

Con moto. ♩ = 120.

dolce

Tenor I. II.

1. Šel sta-ry Magdon z O-stra-vy do - mů, v bar-tov-ské ha-ren-dě
2. v bar-tov-ské ha-ren-dě ve-čer se sta - vil,

Bas I. II.

dolce

1. Sta- - - ry Mag - - don sro - - - zbi-tou
2. s roz - - - bi-tou leb - - - kou

ritenuto
spad.

ve-čer se sta - vil, sro-zbi-tou leb - kou do při - ko-py, do při - ko-py
leb - - kou, do při - ko - py spad.

Meno mosso.

p

Pla - - ka - - - la Ma - ry - - - čka
spad. Pla - ka - la, pla - ka - la Ma - - - ry - - - čka
Pla - ka - la, pla - ka - la Ma - ry - čka Mag - do - no - va, pla - ka - la Ma - ry - čka
Pla - - ka - - - la Ma - - - ry - - - čka

ritenuto dimin. *a tempo*

dolce

Mag-do - no - va! Vůz pl - ný u - hli v ko - le - je se zvrá - til, pod vo - zem
Vůz pl - ný u - - - hli
pod vo - zem zhy - nu - - - la v ko - le - je

mrz - nem a ne - ní co jí - sti a ne - ní co jí - sti, co
 když za - hy - nu - li v do - lech,
 do - ly má sr - - - - - dee má ta - - - - - ky
 mrz - nem a ne - ní co jí - sti a ne - ní co jí - sti, co

accel. I. Tenor Solo.
 ji - - - - - sti! Bur - mi - str Hoch - fel - der
 smí si vzít si - ro - tek o - tý - pku kol - či.
 ja ko ty, Ma - ry - čko' Mag - dó - no - va? Poco più mosso.
 ji - - - - - sti. Na ho - rách *marcato*

Tutti. p *accel. e cresc.*
 vi - děl mě sbí - rat! ne - ní co jí - - - - -
 Co pra - viš? Bur - mi - str Hoch - fel - der
 pl - no dře - va, pl - no dře - va.

Tenor Solo. *Allegro.*
 Bu - de - li ml - čet? Bu - de - li
 - - - - - sti, co jí - - - - - sti, co jí - sti, co jí - - - - - sti, co
 vi - děl tě sbí - rat? *mf*
 Na ho - rách pl - no dře - va!

Mezzo mosso. (Tempo I.)

ml - čet? Cos to
 jí - - sti, co jí - - sti, co jí - sti! *dolce* Cos to za
 Vi děl tě sbí - rat! Co si to za že - ni - cha
 Na ho - rách pl - no dře - va! Cos to
 za že - ni - cha, vy - - bra - - - la,

že - ni - cha, vy - - bra - la so - bě? Co si to za že - ni - cha vy - bra - la,
 za že - ni - cha, vy - - bra - - - la,
 Cos to za že - ni - cha,

vy - bra - la so - bě? *a tempo* Cos to za že - ni - cha vy - -
 Bo - dák má k ra - me - ni, na čap - ce pe - ři,
 ritard. e dimm. Cos to za že - ni - cha,

cos *cresc.* vy - bra - la so - - - bě? Ty jdeš s ním do Frý - dku?
 bra - - la so - - - bě? Ty jdeš s ním do Frý - dku?
 na čap - ce pe - ři, ty jdeš s ním do Frý - dku, ty jdeš s ním,
 cos *cresc.* vy - bra - la so - - - bě? Ty jdeš s ním do Frý - dku?
 ritenuto dimm.

Cos to za ne - vě - stu? stu?
 Co si to za ne - vě - stu? Co si to za ne - vě - stu? za ne - vě - stu?
 Cos za ne - vě - stu? stu?
 cresc.

cresc. ³

Cos to za ne - vě - stu?
Schý - le - ná hla - va a fěr - toch máš na o - čích, do ně - ho te - kou

Cos to *cresc.* za ne - vě - stu?

Con moto. ♩ = 138.

p

Fry - de - čtí Gros - byrg - ři, dá - my ze Fryd - ku, jí - zli - vou bu - dou se
ho - řké a ho - řké krů - pě - je s lí - cí, schý - le - ná hla - va,
mf V mra - zi - vé chý - - - - ši, tam

cresc. ³ žid,

smá - ti ti ře - čí; ze síň - ky u - zří tě Hoch - fel - der, Hoch - fel - der,
fěr - toch máš na o - čích, do ně - ho te - kou hoř - ké a hor - ké,
ptá - ča - ta zby - la. *cresc.* ³ V mra - zi - vé chý - - - - ši,

ff *espressivo* ³ Kdo se jich, žid.

ze síň - ky u - zří tě Hoch - fel - der, Hoch - fel - der. Kdo,
ho - řké a ho - řké krů - pě - je s lí - cí Kdo se jich u - jme a
tam ptá - ča - ta zby - la. Kdo, *espressivo*

³ kdo se jich u - jme, kdo, ³ kdo se jich u - jme,
kdo se jich u - jme, kdo se jich, kdo se jich u - jme,
kdo jim dá jí - sti? Kdo se jich u - jme a kdo jim dá jí - sti
kdo se jich u - jme, kdo, ³ kdo se jich u - jme,

kdo se jich u - jme, 1. *ff* 2. *pp* *riten.*

kdo se jich u - jme, kdo jim dá jí - sti? kdo jim dá

kdo, *ff* *pp* *riten.*

Presto. ♩ = 200

Ma-ry-čko Mag-do - - - - no - va!

jí - sti? jí - sti? Po stra-ně o - stré jsou ská - ly, pod-le nich

Bas I. solo. Po stra-ně o - stré jsou ská - - - - - ly!

Bas I.

Bas II. jí - sti? Ma-ry-čko Mag do - - - - - no - va!

Ma-ry-čko Mag-do - no - va, sly-šíš ji ty?

ky-pí a bě-ží, pod-le nich ky-pí a bě-ží, ky - pí a bě - ží,

Pod-le nich ky-pí a bě - - - - - ží

Ma-ry-čko Mag-do - no - va, sly-šíš ji ty?

Ma-ry-čko Mag-do - no - va, sly-šíš ji ty?

šu-mi - vá, šu-mi - vá, di - vo - ká di - vo - ká bě-ží k Frýd - ku, šu - mi - vá

šu-mi - vá, di - vo - ká k Frýd - - - - - ku,

Ma-ry-čko Mag-do - no - va, sly-šíš ji ty?

Ro - zu - míš? Ro - zu - míš? Sly - šíš ji?

di - vo - ká u - tí - ká O - stra - vi - ce, O - stra - vi - ce. Je - den skok na le - vo,

B. I. solo.
O - stra - vi - ce, O - stra - vi - ce, O - stra - vi - ce,

B. I. tutti.

B. II. Ro - zu - míš? Ro - zu - míš? Sly - šíš ji?

Ro - zu - míš? Ro - zu - míš? Ro - zu - míš? Maestoso. $\text{♩} = \text{♩}$ I. Če - rně
II. Bí - lé

po všem je, po všem, po všem je po všem! I. Če - rně
II. Bí - lé

O - stra - vi - ce! I. Če - rně je - jí,
II. Bí - lé je - jí,

Bas I.

Bas II. (dlouhý oddech.) I. Če - rně
II. Bí - lé

Roz - u - míš?

vla - - - sy, čer - - - né je - jí vla - sy
ru - - - ce, bí - - - lé je - jí ru - ce

tvo - - - je vla - sy na ská - - - le,
tvo - - - je ru - ce zbar - - - vi - ly,

je - jí vla - sy čer - né je - jí vla - sy
je - jí ru - ce bí - lé je - jí ru - ce

vla - - - sy na ská - - - le
ru - - - ce zbar - - - vi - ly

na ská - le se chy - tly. S Bo - - - hem
zbar - vi - ly se kr - ví!

na ská - le se chy - tly. S Bo - - - hem
zbar - vi - ly se kr - ví!

B. I. solo.

ff Ky - pí a u - tí - ká k Frýd - ku O - stra - vi - ce!

na ská - le se chy - tly. S Bo - - - hem
zbar - vi - ly se kr - ví! S Bo - hem, s Bo - hem

bud!

bud', Ma - ry - čko! Ma - ry - čko!

ff

marcato

B. I. solo. O - stra - vi - ce!

bud', Ma - ry - čko! S Bo - hem bud', Ma - ry - čko

ff

bud' Ma - ry - čko!

riten.

Mag - do - - - no - va!

Meno mosso.

G.P. Na sta - rých Ham - rech,

O - stra - vi - ce! *pp* O - stra - vi - ce! *G.P.*

Mag - do - - - no - va! Na sta - rých Ham - rech,

riten. Mag - do - - - no - va! *G.P.* *p*

vzad, na sva - tém po - li, bez kří - žů, bez kví - tí kr - cí se

dolce

hro - by; tam le - ží bez ví - ry sa - mo - vra - zi. Tam le - ží, Tam le - ží, Tam le - ží Ma - ry - čka,

pp Tam le - ží

Ma - ry - čka Mag - do - no - va, Ma - ry - čka

dimin. *pp dimin.*

tam le - ží Ma - ry - čka Mag - do - no - va!

Ma - ry - čka Mag - do - no - va, tam le - ží Ma - ry - čka, Ma - ry - čka Mag - do - no - va!

le - - - ží Ma - ry - čka Mag - do - no - va!

M U Ž S K É S B O R Y

(Pokud jinak neudáno, bez průvodu.)

Aim V. B.: Lidové písně, *seš. 1. (6) Dtto, seš. 2. (6)*

- Člověk. Sešit 1.—3.
- Svět a hmota.
- Soumrak.
- Vzkříšení na vsi.
- Z francouzské poesie.

Axman Emil: Z vojny.* (2)

- Hlas za noci.*
- Ukolébavka.*
- Tajga.*
- Nokturno.
- Nešťastný Jano.
- Noc.
- Kdybych byl pastevcem koní.
- Tři baladické zpěvy.

Bartoš Josef: Ze slzské dědiny. (4)

- Zpěvy z Beskyd:
 - I. Balada o Ondrášovi.
 - II. Frýdecká pouť. Dožínky.
 - III. Odcházíme.
- Goralské zemi.

Bednář A.: Dva mužské sbory.

- Dvě lidové písně.

Bořkovec Pavel: Ze staré čínské poesie. (3)

Čeněk Boh.: Dvacet slovenských lidových písní.

Dobiáš Václav: Slovanská lípa. (2)

- Výzva.

Dvořák Ant.: Píseň Čecha.*

- Sborové písně. (5)

Foerster Jos. B.: Zpěvy večera.* (8)

- Čtvrtá kytka.*

Folprecht Zd.: Dva mužské sbory.

- Dobrý hospodář.

Janáček Leoš: 4 lidové mužské sbory.*

- Odpočiň si (Smuteční sbor.)
- Čtveřice mužských sborů.*
- Sedmdesát tisíc.*
- Kantor Halfar.*
- Potulný šilenec, se sopránovým sólem.

Jeremiáš Ot.: Z lesa.*

- Kdosi dobrý voják.*
- Zborov.

Kálík Václav: Čtyři sbory.

Kaprál V.: Svatobořické lidové písně.

Konvalinka K.: Vánoční balada.*

- Zpěvy hor.*

Kössl Theodor: Dva mužské sbory.*

Křižka Jar.: Zornička.* (6 lidových písní.)

- Moravské písničky.* Seš. 1. Valašské (1.—5)
- Seš. 2. Hanácké a horácké (6—9.). Seš. 3. Slovácké (10—14.).
- Krutý host.*
- Náš národ.*
- Vzhůru srdce.*
- Bratom.
- Tam, smuteční pochod.

Kunc Jan: Kačena divoká.*

- Ostrava.*
- Slezské lesy. — Zbojnická.*

Nejedlý Vít: 150,000,000.

Novák Vít.: Na domácí půdě.* (8) Sešit 1.:

- (1.—1.). Sešit 2.:(5.—8.).
- Síla a vzdor.* (6)

— 12 slovenských písní lidových.*

- Tři české zpěvy, leták.
- Tři české zpěvy.*
- Tři české zpěvy, 4ruční klavírní výtah.
- Ze života. (20) Sešit 1.—5.

Novotný Jaroslav: Mužské sbory.* (3) (Plno písní).

- Op. 1. Mužské sbory (F. L. Čelakovský).
- Moje barva červená a bílá.

Ostrčil Ot.: Česká legenda vánoční.*

- Prosté motivy.* (4)

Pejša Jar.: Vinum bonum.

Petrželka Vilém: Život.* (4)

- Slováckou pšínou.* (Lidové texty.)
- Sešit 1. (4) Sešit 2. (5)
- To je má zem.

Pícha Fr.: Chvilé pokory.* (6) cpl.

- Sešit 1.: Leden. Zmizelá radost.*
- Sešit 2.: Co mluvil domek v ovocném sadu.
- Svatá rodina.*
- Sešit 3.: Rozsvícené jedli. Trávy na hrobě.*

— Meditace. (6) cpl.*

- Sešit 1.: Kyrýsník. Podzimní večer. Za těmi dveřmi.*
- Sešit 2.: Rybníky. Tábořské kraje. Tráva.*

— Lidové písně, sešit 1.—8.

— Tepna bije. (5) cpl.

- Sešit 1.: Poutník.
- Sešit 2.: Setkání.
- Sešit 3.: Po letech.
- Sešit 4.: Balada o milence.
- Sešit 5.: Vězeň.

— Z plného poháru.* (4)

Slavický Klement: Lidice.

Smetana Bedřich: Věno. Modlitba.

Spilka Frant.: Dvě balady.

- Svatba.

- Svatební noc. — Vzdory.
- Záletnice. — Smrt milého.
- Šest veselých písniček.*

— Sešit 1.* (1.—3.)

— Sešit 2.* (4.—6.)

Suk Jos.: Mužské sbory.* (8)

— Sešit I. (1.—4.)

— Sešit II. (5.—8.)

- V nový život.

Štědroň Vlad.: Na té naší Haně. (3)

Štěpán Václav: Majolenska.

- Máš, máš, sedláčku.* (Lidový text.)

Vačkář D.: Revoluční písně.

Vomáčka Bol.: Talas.*

- Balada o očích topičových.

— Výkřiky.* (2)

— S. O. S.

— Dvě pijácké.

— Oslavné sbory.*

— V boj, leták.

— Z temna.*

— Pražský máj.

— Píseň česká.

— Balada o snu.

Vycpálek Lad.: Čtyři mužské sbory.*

— Majolenska.*

— Boj nynější.*

— In memoriam. (3)

— Tuláci (s průvodem dechových nástrojů.).

Zrno Felix: Dušičky.*

Ke skladbám označeným * byly vydány též sborové hlasy.

H U D E B N Í M A T I C E

VYDAVATELSKÝ PODNIK SVAZU ČS. SKLADATELŮ V PRAZE III, BESEDNÍ 3

23. III. 51